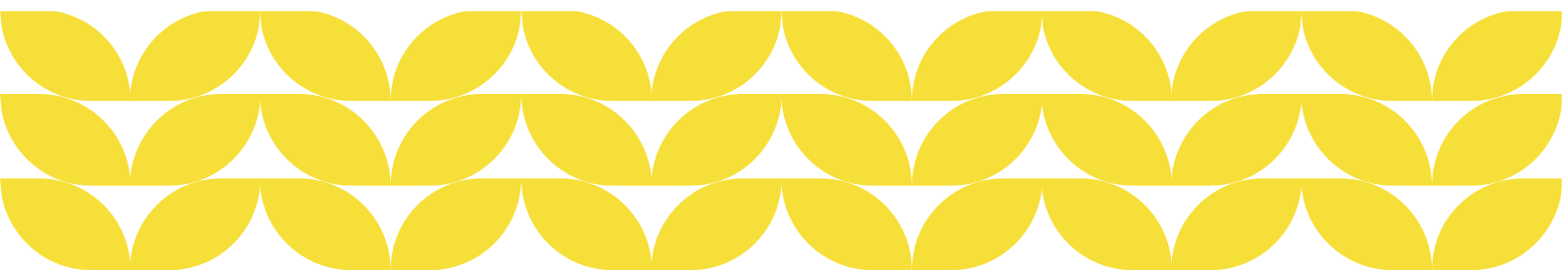

Toimintasuunnitelma

Järvenpään varhaiskasvatus ja esiopetus 2022-2023

Varhaiskasvatusjohtajan päätös 30.9.2022

Varhaiskasvatus toimintakaudella 2022–2023

Varhaiskasvatusta järjestetään kaudella 2022–2023 17 kunnallisessa ja 10 yksityisessä päiväkodissa. Kunnallisia perhepäivähoitajia on yhdeksän ja yksityisiä perhepäivähoitajia viisi. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste Järvenpäässä on syksyllä 2022 1-6 vuotiaiden lasten osalta 82,3%. Huomattavaa on merkittävä alle 3-vuotiaiden lasten osallistumisasteen nousu (10,2 prosenttiyksikköä)

Esiopetusta järjestetään toimintakaudella viiden eri koulun ja kymmenen eri kunnallisen päiväkodin yhteydessä. Yksityisistä päiväkodeista seitsemän järjestää esiopetusta, ja yksi päiväkotijärjestää esiopetusta omalla opetusluvalla.

Oppisopimusopiskelijayhteistyön alkaminen STEP-koulutuksen kanssa ja oppisopimusopiskelijoiden työskentely varhaiskasvatuksessa on yksi toimintakauden isoista muutoksista.

Lasten määrä varhaiskasvatuksessa toimintakaudella 2022–2023

tilanne 20.9.2022

	Kunnallinen varhaiskasvatus	Yksityinen varhaiskasvatus
Alle 3-v.	429	128
3-5v.	859	239
Esiopetus	462 (sis. ruots. op 7)	81
Perhepäivähoito	44	-
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus/ostopalvelu	36 (sis. eo 7)	-
Lapsia yhteensä	1823	448
Yhteensä	2270	

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus varhaiskasvatuksen järjestämisessä on syksyllä 2022 19,7 %.

Kasvatushenkilöstön määrä varhaiskasvatuksessa toimintakaudella 2022–2023

tilanne 1.9.2022

	Kunnallinen varhaiskasvatus	Yksityinen varhaiskasvatus
Varhaiskasvatuksen opettaja	113	37
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	188	55
Opettajien osuus kasvattajista	38 %	40 %

Kasvun ja oppimisen tuki lapselle järjestettiin omissa varhaiskasvatusyksiköissä ja yhdessä integroidussa erityisryhmässä. Tukipalveluista vastaavat ryhmän kasvattajien lisäksi alueelliset erityisopettajat (7), päiväkotikohtaiset erityisopettajat (3) sekä kieli- ja kulttuuriopettaja. Yksityiset päiväkodit vastaavat varhaiskasvatuslain mukaisista tuen järjestämisen palveluista lapsille. Yksityisen päiväkodin on mahdollista yhdessä huoltajien kanssa hakea Järvenpään kaupungilta korotettua palveluseteliä saadakseen lisärahoitusta lapsen tuen kulujen kattamiseksi päiväkodissa. Tuen tarve arvioidaan samoilla periaatteilla kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Yksityisissä päiväkodeissa on kauden 2022-2023 alussa yhteensä seitsemän lasta, joille on myönnetty toimintakaudelle 2022-2023 korotettu palveluseteli. Kauden 2022-2023 alussa kunnallisen varhaiskasvatuksen erityisen tuen piirissä on 30 lasta, tehostetun tuen piirissä 85 lasta ja yleisen tuen piirissä 193 lasta.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan tavoitteet

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen eli Karvin varhaiskasvatuksen laatua määrittävistä indikaattoreista tavoitteiden tarkennukseksi on valittu Järvenpäässä yksi tavoite:

Kehitämme ryhmän vertaisvuorovaikutusta ja ilmapiiriä.

Tämä indikaattori on jaettu kahdeksaantoista arkea konkreettisesti kuvaavaan kriteeriin, joiden perusteella toiminnan lähtötaso arvioitiin. Yksilö- ja tiimiarviointien avulla muodostettiin yksiköiden toimintasuunnitelmat 15.9.2022 mennessä. Yksiköissä pohdittiin nykytilaa suhteessa tavoitteisiin sekä asetettiin yksikkökohtaiset tavoitteet kaudelle 2022-2023. Toimintasuunnitelmien yhteydessä laadittiin erilliset nykytilan kuvaukset ja toimenpiteet koskien kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelmaa sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Yksiköiden tavoitteet sekä niiden toteutuminen

Syksyn nykytila-arviointien perusteella Järvenpään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen laadun nykytila on erittäin hyvä syksyllä 2022. Yksiköiden syksyn nykytila-arvioinnissa seuraavat asiat tulivat vahvuuksina esille Järvenpään varhaiskasvatuksessa.

Kehitämme ryhmän vertaisvuorovaikutusta ja ilmapiiriä:	Syksy 2022
vahvuudet	ka. max. 5
1. Vastaa siitä, että jokaisella lapsella on hyvä olla. Ryhmän ilmapiiri mahdollistaa päivittäin lapsille turvaa, lämpöä, innostusta ja välittämistä.	4,6

2. Vastataan siitä, että kaikilla lapsilla on päivittäin mahdollisuus kokea iloa yhdessä tekemisestä toisten lasten ja kasvattajien kanssa.	4,5
3. Työskentelen niin, että jokainen lapsi voi kokea tulevansa arvostetuksi juuri sellaisena kuin hän on (mm. kulttuuri, katsomus, kehitystaso, osaaminen).	4,5
4. Mahdollistan päivittäin kaveritaitojen harjoittelua (mm. taitoa keskustella ja ilmaista itseään, kuunnella toista, samaistua toiseen ja ottaa muut huomioon, ilmaista omia mielipiteitä rakentavalla tavalla sekä ottaa huomioon ja hyväksyä erilaiset näkökulmat, sanoa ei, pyytää ja antaa apua).	4,4

Yksiköissä vastataan erittäin hyvin siihen, että jokaisella lapsella on hyvä olla varhaiskasvatuksessa. Ryhmissä toteutuu keskinäinen kunnioitus niin lasten kuin kasvattajien välillä. Kasvattajat tiedostavat, että aikuisella on vastuu siitä, miten toisille puhutaan ja ollaan samalla mallina lapsille. Positiivisen palautteen antaminen nähdään tärkeänä turvallisen ja innostavan ryhmän ilmapiiirin luojana.

Yksiköissä on toimivat ja joustavat pienryhmät ja niihin liittyvät järjestelyt. Pienryhmätoiminta on edellytys sille, että kasvattajat pystyvät kohtaamaan jokaisen lapsen päivittäin ja jokainen lapsi kokee kuuluvansa omaan ryhmäänsä. Pienryhmien muodostaminen on tarkoituksenmukaista ja lasten yksilölliset tarpeet otetaan hyvin huomioon. Pienryhmien joustavalla muuntelulla tuetaan myös lasten kaverisuhteiden muodostumista niin lapsen omassa ryhmässä kuin yli ryhmärajojen. Monet yksiköt kuitenkin kokevat arviointien perusteella, että tulevalle toimintakaudella kaverisuhteiden tukemiseen tulee edelleen kiinnittää huomioita. Myös pienryhmätoiminta vaatii joissain yksiköissä edelleen kehittämistä sekä yhteistä keskustelua ja sopimista.

Varhaiskasvatusyksiköiden arviointien perusteella Järvenpään varhaiskasvatuksen kauden 2022-2023 kaupunkitason tavoitteiksi asetetaan seuraavat asiat. Näiden kehittymistä seurataan toimintavuoden aikana arviointien avulla:

Kehitämme ryhmän vertaisvuorovaikutusta ja ilmapiiriä: kehittämisen kohteet	Syksy 2022 ka. max. 5
1. Yksikön/ryhmän yhteenkuuluvuutta edistävää toimintakulttuuria on arvioitu yhdessä erityisopettajan tai päiväkodin johtajan kanssa.	3,4
2. Vahvistan ymmärrystä lasten välisistä suhteista suunnitelmallisen dokumentoinnin avulla.	3,5
3. Havainnoin ja dokumentoin lasten tunneilmapiiriä ja päivittäistä hyvinvointia.	3,9
4. Käytän monipuolisesti lasta osallistavia menetelmiä varmistaakseni lapsen kuulluksi tulemisen ja ryhmään kuulumisen.	3,9

Yksiköissä kehitetään tulevalle toimintakaudella yhteenkuuluvuutta edistävää toimintakulttuuria ja sen arvioimista yhteistyössä päiväkodin johtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Useat yksiköt pyrkivät hyödyntämään toimintakulttuurin arvioinnissa mm. johtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja kasvattajatiimien yhteisiä tapaamisia. Muutamissa yksiköissä kasvattajatiimit havainnoivat ja dokumentoivat ryhmänsä toimintakulttuuria ja lasten yhteenkuuluvuuden

kokemuksia. Näiden havaintojen pohjalta kasvattajatiimit kehittävät ryhmänsä toimintakulttuuria yhteenkuuluvuutta vahvistavaksi.

Yksiköissä on jo käytössä monipuolisia menetelmiä suunnitelmalliseen dokumentointiin, jolla vahvistetaan ymmärrystä ja tietämystä lasten välisistä suhteista. Näitä ovat mm. leikkitaulut, pienryhmätoiminta, joustava toiminnan muokkaaminen, valokuvaaminen ja videointi, tiimipalaverit, havaintojen kirjaaminen ja jakaminen. Vaikka menetelmät ovat monipuolisesti käytössä useammassa yksikössä, tarvitaan havainnoinnin ja dokumentoinnin osaamisen kehittämistä, jakamista ja käyttöönottamisen tukea. Yksiköissä tullaan tarkastelemaan dokumentoinnin säännöllisyyttä ja hyödyntämistä lasten välisten suhteiden ymmärtämiseen.

Yllä olevien kehittämisen kohteiden lisäksi muutamat yksiköt asettivat seuraavia tulevan toimintakauden tavoitteita: myönteinen ja arvostava vuorovaikutus lasten, huoltajien ja kasvattajien kesken, osaamisen jakamisen mahdollistaminen tiimien ja ammattiryhmien välillä, yleisen tuen menetelmien ja osallisuuspakin hyödyntäminen.

Esiopetuksen näkökulma

Esiopetuksen osalta nykytila ja tavoitteet vastasivat pääosin muun yksikön toimintaa varhaiskasvatuksen ollessa tärkeä osa myös esiopetuksen lasten päivää. Esi- ja alkuopetuksen yksikkökohtaiset yhteistoiminta- ja oppilashuoltosuunnitelmat palautettiin toimintasuunnitelman yhteydessä. Oppilashuoltosuunnitelmat palautettiin ensimmäistä kertaa myös opiskeluhuollon esihenkilölle.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- sekä kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelmat

Varhaiskasvatusyksiköiden henkilöstö huolehtii siitä, että lapsia, huoltajia ja henkilöstöä kohdellaan tasa-arvoisesti ja sensitiivisesti, ja jokainen lapsi tulee kohdatuksi arvokkaana omana itsenään. Kasvattajat havainnoivat leikkiä, ohjaavat monipuolisesti erilaisiin leikkeihin ja ovat aktiivisesti mukana lasten leikeissä. Leikissä tuetaan lasten keskinäistä vuorovaikutusta, yhteenkuuluvuutta ja kaverisuhteiden kehittymistä. Joustava pienryhmien muodostaminen tukee ryhmäytymistä ja tutustumista. Lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan ja kasvattajat mallintavat kunnioittavaa vuorovaikutusta verbaalisesti ja non-verbaalisesti esimerkiksi ilmein ja elein.

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista lasten tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtaamisen toteutumiseksi. Mahdolliset kiusaamistilanteet käsitellään ja kaikkia osapuolia kuullaan. Ristiriitatilanteissa hyödynnetään Miniverso-sovittelumateriaalia ja käytänteitä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- sekä kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelmien toteutumista käsitellään mm. tiimivastaavien kokouksissa toimintakauden aikana. Maahanmuuttajatoimisto Verson, Perhetalo Joutsikin ja tulkkauspalveluiden kanssa tehdään yhteistyötä.

